

Hr. Pastor Kützows Beretning til
Landhuusholdningsfellesskabet om hans
Sommerstaldfodring og om hans
Avel af Lucerne; m. v.

Da det Kongelige Landhuusholdningsfellesskab i dets Efterretning om de i Aaret 1826 udsatte Dp-gaver m. m., Pag. 25, yttre: at det ønskede at erfare det Bideværdige, som i Fædrelandet skeer til Agerdyrkingens Fremtarv, tager jeg mig den underdanige Frihed at indsende følgende Beretninger:

1. Om min i 1820 begyndte og siden fortsatte Staldfodring.
2. Om et i Aarene 1822 og 1823 begyndt Forsøg med Lucerne, hvilket til Datum befindes i god Vert.
3. Om et Forsøg med at affjære 139 $\frac{1}{2}$ Kvadrat Aen med Hvede samt tærskte den, alt paa forsigtigste Maade, for at erfare det høieste Product, samt hvad der spildes af Sæd ved almindelig Høstmaade.
 1. Ved min Tiltrædelse til Bibye Præsteskald (ved Hjerteminde) i Efteraaret 1818 nærede jeg det Ønske at

indføre Sommerstaldfodring ved Præstegaarden, hvis Areal, efter daværende Landmaaler Bondesens Opmaaling i 1798, bestaaer af $50\frac{1}{2}$ Tde. Land Ager og $11\frac{1}{2}$ Tde. Land Eng, alt geometrisk Maal. Af Agerlandet ere de tre Fjerdeparter meget god Jord, men Resten kun maadelig; af Engbunden er omtrent Halvparten særdeles god, et Par Tdr. Land taalelig, og henimod 4 Tdr. Land afgive aldeles intet Product, da det er deels besat med Luer, deels opstaaet til Torv; hvisaarsag jeg har ladet det meste deraf beplante med Piiil. Besætning holdtes før min Ankomst følgende: 4 Heste, 12 Mallekøer, 1 Tyr, 3 à 4 Unghøveder og nogle Faar.

Da jeg i Aaret 1819 havde erfaret at mine omtrent 6 Tdr. Land Eng gav 2 gode Slæt, steg mit Haab om at kunne indføre Sommerstaldfodringen, hvortil en liden Begyndelse skeete i Sommeren 1820 med 2 Heste og 3 Stkr. vorent Hornkvæg samt 3 Stkr. Ungkvæg, hvilke samtlige holdtes inde til 1ste September. Til Hestene brugtes omtrent 10 Stkr. Land maadelig Vikkehavre; til Kvæget meest tørt Foder, blandet med Græs, Mellem, Skarnthyde ic. af Gjerder og Grøvter.

Stolende paa mine gode Enge og den rige Afgrøde af Aaret 1820, besluttede jeg i Aaret 1821 at indføre fuld Staldfodring, og lod til den Ende al min Græsning nedpløie om Efteraaret 1820, undtagen hvad der skulde flaaes til Høe, for ikke

at komme i Fristelse at tøre ud. Til samme Tid havde jeg næsten ganske ordnet mit Ugerland, og inddeelt det i 9 Lodder, hver paa omtrent 5 Tdr. Land, hvilke jeg nu dyrkede efter følgende Plan: 1ste Aar Brak med gjødet Billehavre, 2det Hvede, 3die Kartofler, 4de Byg, 5te Bælgfæd, 6te gjødet Hvede, 7de Klover, 8de Klover, 9de Byg. Dog blev 1822 andet Aars Klover indbragen og i Stedet for samme saaede jeg Rapsfæd; men da denne under omtalte Bereldrivt mislykkedes 3 Aar i Rad, uddrog jeg Marken i 1824 af Rotationen og drev den uden Plan med Leindodder og andre Ting, men den indsættes 1827 igjen i Rotationen, som da bliver: de 7 første Aar, som ovenfor anført, 8de Byg, 9de Havre. Rug synes ikke at være fordeelig, da min Jord er stærk leermuldet; jeg dyrkede den i de første Aar, men den gav mindre, end Hvede. Foruden ovennævnte 9 Lodder have en Lofte paa henimod 4 Tdr. Land, som drives udenfor Rotationen, deels med Korn og Hamp, deels med Lucerne. Desforuden har jeg anvendt noget over 1 Tde. Land til Kummen, Rjæckenurter, og Humlehave paa omtrent 1100 Stænger.

. Ved Begyndelsen af Sommeren 1821 var min Besætning 6 Heste, 15 voksne Høveder, 7 Stkr. Ungkvæg og 14 Melkekalve. Til Malkefærne begyndtes i Mai at blande Grønt fra Grøster og Gjerder i Foderet, og sidst i Juni begynd-

tes med Bikkhavre. Men formedelst den meget tørre Sommer vorede den saa slet, at jeg strax efter at Kornet var af Marken maatte tøre Malkekøerne paa Stubben, da de ikke vilde æde Efterflæt af Engene fordi de havde faaet Smag paa Bikkhavre. Nogle saa Kalve kom ogsaa i Tøir om Efteraaret tilligemed et Par Heste; men den øvrige Besætning holdtes inde heelt igjennem, Hestene paa Bikkhavre og Efterflæt af Engene, Dvæget paa tørt Foder, blandet med afflaaet Enggræs. Foruden Præstegaardens Avling blev af Tiende i Kjærven af Grøden for 1820 udtørsket 62 Tdr. 6 Skpr. Korn. 5 Tdr. Land var besaaet med Bikkhavre; andre Foderurter var ikke faaet dette Aar undtagen Klover, der brugtes til Høe og ikke gav anden Slæt.

Bed Begyndelsen af Sommeren 1822 var Besætningen 8 Heste, 21 vorne Høveder, 15 Skfr. Ungkvæg og Kalve. Heraf kom 5 af de sidste paa Græs den 15de Juni paa en Bondegård, som jeg samme Aar havde forpagtet, og drives med Præstegaardens Heste og Folk, men har sin egen Dvægbesætning. Den 8de Juli kom 11 Malkekøer i Tøier og i August 4 Heste; den øvrige Besætning kom ikke ud. Med Foderurter var besaaet: 1 Tde. Land med Rug, 4 Tdr. Land med Bikkhavre, hvoraf en Deel formedelst den stærke Tørke slet ikke kom op; 1 Tønde Land med Agerkaal, som gav maadelig Afgrøde, og Mælken fik Afsmag der-

efter. Sex Skpr. Land anlagdes i Foraaret med Lucerne, som i samme Sommer gav 2 Slet, hvilke meest anvendtes til Sviin, og noget til Heste. Endvidere brugtes omtrent 2 Tdr. Land anden Slet Klever til Hestene sildig i Efteraaret, og omtrent 3 Tdr. Land Eng meest Efterflæt. Aarsagen hvorfor saameget maatte anvendes, var deels Mangel paa tørt Foder fra forrige Aar, deels at alt groede saa slet formedelst den i Aar indtrufne langvarige Tørke, der her paa Egnen varede fra 25 April til 30 Juni. Foruden Præstegaardens Avling blev udtørstken Korn i Kjerven af Grøden for 1821 til Beløb 23 Tdr.

For Sommeren 1823 kan Besætningen ikke nsiagtig opgives, da der i Løbet af samme solgtes 12 Skpr. Hornqvæg til Slagtning, som for størstedelen erstattedes ved Ungqvæg fra den forpagtede Bondegaard. Mod Slutningen af bemeldte Sommer havde til Præstegaarden 8 Heste, 2 Føl, 30 Skpr. Hornqvæg, hvoraf 8 vare Kalve. Det foregaaende Aars Misvært forarsagede, at jeg leed stor Fodertrang om Foraaret. Jeg havde saaet Rapsæd til Staldfodring, men den kunde først flaaes midt i Mai; derfor maatte jeg tidlig i April tøre nogle Malkesøer ud paa Engene; dog toges de atter ind i Mai. Den 15 Mai begyndtes at flaae Rapsæd til Dvæget, og den 19 Mai begyndtes at flaae Lucerne til Hestene; jeg maatte flaae den, skjøndt den neppe

var 3 Qvarteer høi, og skjære den med Banghalm til Hestene. I denne Sommer anlagdes atter 7 Skpr. Land med Lucerne, men meget af den kom ikke op, dog lod jeg den ikke pløie ned, men den gav samme Aar kun maadelig Afgrøde. Derimod gav Lucernen fra forrige Aar 4 gode Slæt, hver til omtrent 5000 Pd., hvoraf de 3 sidste meest brugtes til Sviin. Foruden Lucerne brugtes i dette Aar af Foderurter 1 Tde. Land med Rapsæd, 1 Tde. med Rug og Hvede, 4 Tdr. Land Billehavre, og omtrent 3 Tdr. Land Enge, meest Efterslæt. Mælkedæerne kom i Løir først i August; Hestene og Fedekøerne, samt Ungkvæget, kom ikke ud, undtagen nogle faa Skpr. af de sidste, for at aføde det, som ikke kan fortæres af de Bede og Slagtesaar, jeg holder til at tøres paa Billehavrestubben, da jeg altid lader den ligge 1 à 2 Uger efter at den er afflaaet til dette Diemed inden den nedpløies. Nogle Bede holdtes denne Sommer i Fald, men det var besværligt at passe een enkelt Fald med den idelige Fløtning. Foruden Præstegaardens Avling blev udtorstken Korn i Kjerven til Beløb 25 Tdr. 4 Skpr. af Grøden for 1822.

Med Begyndelsen af Sommeren 1824 var Besætningen 8 Heste, 2 Aarings. Føl, 22 vorne Høveder, 8 Aarings. Kalve og 8 Mælkedæ. Dog saa i dette Aar udeblev Vegetationen saalænge, at jeg leed Fodertrang: først den 1 Juni begyndte

jeg at staae Lucerne til Hestene, og Rug til Dvæget den 2 Juni. Efter Høehøsten kom 11 Malkesker i Tøir paa Bondegaarden, og en Deel Dvier og 2aars Stude, hvis Antal ikke findes antegnet, blev atter ført til Præstegaarden. Imellem 20 og 30 Skfr. Fedesker, Dverløbs, Stude og Ungkvæg holdtes jevnlig paa Stald hele Sommeren. Føllene kom strax paa Græs, og 6 Heste maatte jeg i August tøre paa Kleevene, da jeg Intet havde at fodre dem med, indtil Kleevene kunde staaes anden Gang. Af Foderurter brugtes: 6 Skpr. Land med Rug, 6 Skpr. Land med Hvede, $4\frac{1}{2}$ Ede. med Vikkehavre, 10 Skpr. slet groede Erter, som jeg ikke vilde lade staae at modnes, 13 Skpr. Land med Lucerne, 4 Skpr. Land første Slæt ypperlig Kleeve, samt omtrent 3 Edr. Land meest Efterslet af Eng. Foruden Præstegaardens Avling blev udtørsket Korn i Kjerven til Beløb 44 Edr. 1 Skp. Korn af Grøden for 1823.

Ved Begyndelsen af Sommeren 1825 var Besætningen 7 Heste, 3 Malkesker, 3 Fedestude, 3 Fedesker, 12 Dvier og unge Stude, samt 9 eetaars Kalve. Af mine øvrige Malkesker vare 5 ihjelslagne af den ved Drænen den 20 December 1824 omstyrkede Staldlængde, og Resten satte i Tøir paa Bondegaarden. De 3 Malkesker satte i Tøir først i August; de 6 Fedekreature afgik den 4 September tilligemed nogle flere fra Bon-

begaarden til Kjøbenhavn; af den øvrige Besætning kom kun nogle faa Kalve ud for at afæde hvad Faarene ikke behøvede. Lucernen begyndte at afflaaes til Hestene den 12 Mai, og Rugen samme Tid til Dvæget. Af Foderurter anvendtes 13 Skpr. Land med Lucerne, 1 Tde. 5 Skpr. Land med Rug, 4 Tdr. Land med Vikkehavre, maadelig groet, 2 Skpr. første Slæt god Klover, 1 Tde. Land første Slæt Eng og 3 Tdr. Land Efterflæt Eng og 3 Tdr. Land anden Slæt Klover, samt 4 Skpr. Land reen Havre til Fedevæget. Foruden Præstegaardens Avling blev udtørsket Korn i Kjerven til Beløb 38 Tdr. Korn af Grøden for 1824.

Med Begyndelsen af Sommeren 1826 var Besætningen 10 Heste, 16 vorne Høveder, 3 Aarings-Kalve og 4 Melkekalve; ligeledes begyndte jeg iaar at staldfodre Faar, nemlig 14 Stkr. Beber og Faar og 1 Lam, som jeg ogsaa vilde prøve med. Heraf kom den 1 Juli 6 Maltekøer og de 7 Kalve paa Græs, og 1 Hest kom ud paa Bondegaarden for at hjemkjøre Foderurter der: Derimod kom samme Tid af Bondegaardens Besætning 8 Stkr. Dvier og 3aars Stude til Præstegaarden; af disse vil rimeligviis 4 Stude om nogen Tid komme bort, men de 9 Heste og øvrige 14 Stkr. Dvæghøveder ere bestemte til flæt ikke at komme ud. Af Foderurter brugtes: 7 Skpr. Land Rug, 2 Skpr. Land Hvede, 4 Tdr.

Land Billehavre, 13 Skpr. Land Lucerne, 1 Tde.
 Land første Slæt Klever, 2 Tdr. Land første Slæt
 Eng; endvidere er bestemt til Staldfodring 3 à 4
 Tdr. Land anden Slæt Klever, og saamegen an-
 den Slæt af Engene, som maatte behøves. For-
 uden Præstegaardens Avling blev udtørsket Korn
 i Kjerven til Beløb 34 Tdr. Korn af Grøden for
 1825. Aaret 1826 var ellers fra Fortiden det
 vanskeligste med Staldfodring; fra de første Dage
 i April til den 2 Juli faldt her paa Egnen ingen
 Regn; endskjøndt den Løb, hvori jeg har Bille-
 havre, har i mine 8 Embedsaar saaet 3 Gange
 Gjødning, var dog den først og midt i April
 saaede saa slet, at over 2 Tdr. Land deraf brug-
 tes allene til Hestene i 3 Uger; havde jeg ikke
 havt Lucernen, havde jeg neppe kunnet fodre
 igjennem; hertil kom den Omstændighed, at der
 afvigte Vinter var Fodertrang blandt Bønderne,
 hvorfor jeg hele Vinteren havde 13 fremmede
 Høveder paa Stald foruden min egen Besætning,
 hvilket forarsagede, at jeg ikke havde tørt Foder
 nok at blande med det Grønne i Begyndelsen.

Resultatet af denne min Staldfodring er
 følgende: siden 1820 har der til Præstegaarden
 ikke været udlagt Græs til Løiring. Med saa
 Undtagelser have i samme Mellemtid Hestene, og
 overhovedet 18 à 20 Skfr. Hornqvæg været stalb-
 fodrede hele Sommeren igjennem. Gengang
 havde jeg 43 Skfr. Hornqvæg paa Stald. Jeg

har ogsaa havt Faar; 1824 havde jeg omtrent 50 Stkr. Faar, Beder og Lam, men da disse for en Deel fødtes paa Bondegaarden, har jeg her ikke videre omtalt dem. Til Foderurter har jeg af Agerlandet ikke brugt andet, end Brakmarken, og stundom noget af Tøsten og lidt første Slæt Klover, ellers anden Slæt Klover og Engene. Hovedhensigten af min Staldfodring var at forskaffe mig Gjødning, og da jeg bruger saa meget Enggræs, og Kørerne ikke malke godt derefter, har jeg ikke lagt Bind paa Meierie, men allene paa Fedning; derfor har jeg ikke kunnet opgive det Forhold af Mængden af Smør, som erholdes paa Staldfodring, imod det, som erholdes paa Græs. Det har jeg dog erfaret, at Kørerne hos mig malke bedre paa Græs, end paa Staldfodring, men paa Smørret har jeg aldrig sporet nogen Forskjel, undtagen naar Kørerne fodredes med Rapsæd og Agerkaal. Lucerne har jeg ikke anvendt til Kørerne i den Mængde, at jeg har kunnet bedømme, hvorvidt de malkede bedre efter den, end efter andre Foderurter.

Mine Faar har jeg hidtil havt i Løir paa Bondegaarden og Stubben af Foderurterne til Præstegaarden, men da hiin med næste Aars Udgang bliver ganske opdyrket under fuld Bereldrift, og der altsaa ikke bliver mere Løiregræs, maae ogsaa disse for Fremtiden holdes inde den meste Tid. De, jeg iaar har staldfodret, ere i bedre

Stand, end de, der ere i Løir; uagtet disse stedse have havt nyeløben Græs paa Brak- og Stubjord, og hine meest ere fodrede med Skrubberie og grovt Græs. Ligeledes synes mig, at de paa Stald have faaet meget tettere Uld, end de, der ere ude.

Vist nok har jeg en fortræffelig Ressource til Staldfodring i mine Enge, hvoraf henimod 5 Tdr. Land aldrig har nægtet 2 gode Slæt, men jeg troer ogsaa at have benyttet samme efter yderste Mulighed. Derimod har jeg havt en stor Hindring at kæmpe imod, nemlig Mangel paa Huusrum og flette Stalde; ja, jeg har ikke engang en Foderloe til Dvæget, men maa lægge Foderurterne i en Krog af Gaarden og Stalden; mit Dvæg har jeg ofte havt i 4 smaae og flette Stalde. I hvor besværlige Tiderne end have været, fik jeg dog 1824 bygget en Staldlængde udenfor Præstegaarden af Pisee; men af Mangel paa Penge var den endnu ikke færdig den 20 Decem-ber 1824, da Orcanen aldeles ødelagde Taget og noget af Muren. Jeg har siden ikke havt Evne til at restituere samme, og de øvrige Mure vil ventelig snart blive ganske ødelagte.

Jeg nægter ikke, at jeg saare gjerne concurrede til den for Staldfodring udsatte Præmie, ligesom jeg og smigrer mig med, at det Kongelige Landhuusholdningselskab ikke anseer mine Bestræbelser for ganske uværdige dertil, men besryg-

ter, ikke at kunne producere saadanne Attester, som det høitærede Selskab maa have af en Embedsmand; thi jeg har aldrig anmodet Noget at see i mine flette Stalde, fordi jeg befrygtede at Staldfodring muligt ikke interesserede dem. — De eneste Embedsmænd, som kunde bevidne noget i denne Henseende, skjøndt ingenlunde noget af Details, ere mine tvende Naboopræster, men da disse ere mig begge nærpaarørende, og jeg mener at have hørt, at saadannes Attester ikke gjerne ønskes, har jeg ikke villet producere disse førend jeg vidste om de toges for gyldige. Derimod kan jeg skaffe mange Tingsvidner af Sognets Beboere; men jeg har ikke villet optage disse uden at have Forhaabning om at de ville tages for gyldige. Skulde det Kongelige Landhuusholdnings-selskab finde mine Bestræbelser værdige til Dets Dymærksomhed, og saadanne Attester, som jeg kan fremlægge, antagelige, da ubbeder jeg, at jeg gunstigt maatte vorde underrettet derom, samt om jeg i saa Fald har at indsende igjen Anmeldelse om min Staldfodring. *)

2. Dernæst skulde jeg ikke undlade at meddele mit Forsøg med Lucerne. Jeg anvendte dertil 11,000 □ Alen stærk Muldjord, som havde været dyrket med Korn i Aarene 1819 og 1820; der-

*) Efterat Landhuusholdnings-selskabet senere fra Hr. Pastoren havde modtaget de foreskrevne Beviisligheder, tilkjendte det ham, som Hæderstegn, sin øden Rebaille i Gulb.

paa blev det 1821 liggende i reen Braß med adskillige Pløininger, hvoraf den sidste var omtrent 11 Tommer dyb. Næste Foraar blev det meget stærkt gjødet, og Gjøbningen nedpløiet over 12 Tommer, derpaa blev det harvet, og endelig den 19 April 1822 sidste Gang pløiet 5 Tommer dybt, harvet, tromlet og atter harvet den 20de. Jeg lod da trække Snor paa Agerens hele Længde, omtrent 250 Alen, og lod en almindelig Svingplov trække Rader, hvori Frøet skulde saaes, langs med Snoren for at saae den lige; i densne Fure, som jeg gjorde 1 à 1 $\frac{1}{2}$ Tomme dyb, saaebe jeg Frøet. Jeg brugte 5 Lod Frøe til hver Linie paa 250 Alen. Efterat Frøet var saaget, bleve Raderne ikke harvede, men revne med Haandriver, ligesom Havebede. Den 22 April blev Jorden tromlet paa tvers. Raderne havde 30 Tommers Afstand fra hinanden. — Jeg sluttede derpaa Accord med en skøbelig Mand om at holde Ageren reen hele Sommeren, paa hans egen Kost, for 2 Ldr. Byg og 2 Lpd. Flest. Manden holdt den ypperlig med 4 Lugninger, og da han var tilfreds med Betalingen, var jeg ogsaa. Efter 8 Dages Forløb kom Lucernen op, og tegnede godt. Den 23 April faldt Regn, derpaa begyndte den stærke Tørke. Fra den 22 Mai mærkede jeg, at Lucernen begyndte at tage nogen Skade, og besluttede derfor at lade den vande. Dette blev udført paa een Dag, den 25 Mai, af 3 Karle, som

har Vandet dertil fra et nærliggende Vandsted; den blev vandet med Spande op ad Raderne, og fik 2 à 3 Potter Vand til hver Alen. Dette hjalp kjendelig, men Tørken vedblev, og sidst i Juni begyndte Lucernen atter at tabe sig. Den første Vanding var meget besværlig for Karlene, og meget nødig vilde de til det igjen; der var heller ikke mere Vand i Vandstedet, og Vandet maatte kjøres til. Desuagtet besluttede jeg, i hvad det end skulde koste, atter at lade den vande, dersom Regnen udeblev noget. Men endelig den 30 Juni faldt den første Regn $\frac{1}{2}$ Time, og næste Dag regnede det i 2 Timer. Herefter vorede Lucernen meget stærkt, og allerede den 11 Juli begyndte jeg at flaae den. Jeg fødte 25 Sviin allene med Lucerne, dog bleve de ikke fede af den; men disse kunde ikke fortære den; den begyndte at blive for stor, og jeg maatte tage to Køer og Hestene til Hjælp. Ligesom den stærke Tørke i Forsommeren havde været den skadelig, saaledes syntes den vedholdende Regn i Eftersommeren ikke mindre at skade den; især kom der en Mængde graae Orme, som vare omtrent $\frac{1}{2}$ Tomme lange, og afaade de nye Skud, dog fik Lucernen ved 5 Dages godt Veir sidst i August saa stærk Vært, at Ormene ikke mere skadede den. Lucernen gav 1822 tvende hele Slæt, og det, som allerførst blev afflaaet, tre. Imod Vinteren lod jeg den hyppe, og et

libet Stykke bedække med Foder og Tang, og i denne Tilstand laae den til næste Foraar.

I Foraaret 1823 blev atter anlagt et Stykke Jord af omtrent 12,000 □ Alen med Lucerne. Dette havde baaret Sæd de sidste 4 Aar og gav 1822 Hvede, hvortil var godt gjødet. Hvedestubben blev dybt nedpløiet om Efteraaret 1822 og harvet; derpaa pløiedes Jorden 2 Gange, og Lucernen saaet den 27 Mai 1823, ligesom den fra forrige Aar, med den Undtagelse, at den sidste var kun 24 Tommer imellem Raderne. Et Uheld var det, at den blev saaet saa sildig; thi mange Steder kom den ikke op, uagtet Frøet havde god Spirekraft. Der var saa mange Aabninger i Raderne, at jeg nær havde pløiet den ned igjen; dog lod jeg være, og fortryder det ikke. Imidlertid gav denne nye Lucerne kun en ringe Afgrøde det første Aar. Sidst i Juli lod jeg alle Aabninger i Raderne ophakke og besaae paa nye, men af dette kom næsten slet intet op.

Den 3 April og følgende Dage blev Halmen borttaget af Lucernen, som var saaet 1822; derpaa blev der pløiet imellem Raderne og harvet paa skraae, hvorefter Lucernen snart begyndte at skyde frem, og den 19 Mai begyndte første Slæt. Endskjøndt den var meget kort i Begyndelsen, var dog første Slæt af de 11,000 □ Alen omtrent 5000 Pd. Grønt; den blev slaaet 4 Gange samme Aar, og de 3 sidste Slæt syntes mig endnu bedre

end første, men jeg kunde ikke overkomme at lade dem veie. Jeg kunde aldeles ingen Forskjel spore imellem det, som om Vinteren havde været beslagt med Halm, og det, som ikke havde været det, hvorfor jeg aldrig siden har gjort andet ved den om Vinteren, end blot hyppet den i November.

Saaledes have disse 23,000 □ Alen til Datum baaret Lucerne uden at jeg, naar Haandlugningen i første Sommer fraregnes, har havt anden Uleilighed ved samme, end at pløie imellem Raderne for at holde Ukrudet borte, og efter hver Pløining harve stærkt. Hver anden Gang pløier jeg til Raden, og hver anden fra; imod Vinter, som sagt, pløies altid til. Pløiningen maa foretages strax efter at nogle Rader ere afflaede; thi bier man længer, da skyder den snart nye Skud, og de blive da fordærvede af Harven. Det er ikke nødvendigt, skjøndt vist nok gavnligt, at pløie efter hver Gang den er afflaet, blot naar Ukrudet tager Overhaand.

Lucernen har aarlig givet 4 Slæt, undtagen 1825, da jeg kun slog den 3 Gange, men dette var min egen Skyld; thi jeg lod den blive for stor, inden jeg slog den. I indeværende Aar har den afgivet den største Afgrøde, og allerede den 12 Juli begyndte jeg tredje Gang at flaae den. Første Slæt begyndte den 16 Mai til Hestene og nogle Dage før til Svinene; indtil 1 Juni blev

den skaaret i Hakkelse, blandet med tørt Foder til Hestene, men fra den Dag fik de bar Lucerne indtil den 12 Juni. Da jeg al den Tid havde 10 Heste paa Stald og 8 Sviin samt nogle Grise, saa var dette unægtelig en god Afgrøde af een Slæt. Jeg har i øvrigt den Fordeel af Lucernen, at jeg strax kan ophøre at give Hestene Havre, naar jeg begynder at skjære hiin iblandt Hakkelsen. Mine Sviin faae aldeles intet andet end Lucerne hele Sommeren indtil imod October, da jeg begynder at fede. Det synes dog, som Hestene hellere æde Vikkehavre og Klever, end Lucerne.

Nogle Forsøg ere gjorte med at bredsaae Lucerne tilligemed Korn, ligesom Klever, men det mislykkedes ganske, formodentlig fordi den ikke den første Sommer blev holdet reen, hvilket jeg anseer for uundgaaeligt nødvendigt, hvorfor jeg ogsaa for Fremtiden agter at lægge den i Rader, men kun 24 Tommer viid, hvilket er tilstrækkeligt; derimod troer jeg, at man gjør rettere i at saae den noget tykkere; thi endskjøndt jeg fik meget godt Frøe fra det Magdeburgske, saa blev der dog, især ved den sidst anlagde Plet, mange Nabninger i Raderne, hvor den ikke kom op. Jeg antager det derfor for sikkest at bruge 3 Lod Frøe til en Rad paa 100 Alen. Naar Lucernen er bleven over et Aar gammel, gaaer dens Rødder allerede henimod en Alen dybt, og naar den bliver

3. I Efteraaret 1821 læste jeg, saavidt er indres i Nordisk Landhuusholdnings Magazin, om tvende Forsøg, hvoraf det ene var anstillet af Gyllembourg, det andet mindes jeg ikke af hvem, der udviste, at Ageren gav meget mere Korn, end man erholder ved den almindelige Høstmaades Anvendelse. Resultatet af det ene var 8 Fold som mindste Afgrøde, og 23 eller 24 som høieste; det andet udviste omtrent det dobbelte, nemlig 16 Fold som mindste og 43 som største Product. Forsøgene vare anstillede ved at afmaale en □ Alen af en Ager og paa samme affjære Bipperne og af disses Kornproduct forholdsvis slutte til det Heles. Jeg studsede over at saa betydelig en Deel af Agerens Product gik til Spilde; men da der til Forsøgene stedse omtaltes at være anvendt kun een □ Alen, forekom samme mig usuldstændige. Jeg besluttede da selv at undersøge, hvorvidt denne utrolig ladende Ting forholdt sig rigtig. Jeg valgte til mit Forsøg Hvede, hvoraf jeg, da jeg 1822 afmeiede den, lod en liden Plet blive staaende, som ved Dymaaling befandtes at være $139\frac{1}{2}$ □ Alen, eller næsten $\frac{1}{10}$ af en Tde. Land.

paa min Stald og ædt Lucerne, ere, mig vitterlig, ikke blevne syge deraf. Ved anden Stet, naar Hestene allerede ere vante til Grønt, har jeg aldrig mærket nogen Sygdom ved Overgangen fra andet Grønt til Lucerne."

Den affatte Plet blev i min Nærværelse affaaeren med Segler, og Hveden derpaa lagt paa Dækkener, alt blev foretaget med al den Forsigtighed, som var anvendelig i det Store. Den affkaarne Sæd blev derpaa baaret ind i Loen, af-torfsken og kastet, alt i min Nærværelse, saa at jeg kan bestemt indestaae for, at ikke en Pot Hvede i alt er gaaet tilspilde saavel i Marken, som bleven siddende i Straaet; ja maaskee ikke en Vægel. Ved Opmaalningen blev befundet, at Productet af de $139\frac{1}{2}$ □ Alen beløb sig til ikke fuldt een Skjeppe; der manglede omtrent 5 Vægle: altsaa var Hvedens virkelige Product 12 Edr. pr. Ede. Land. Sæden paa den affatte Plet var ikke veiret eller tørret ved at ligge paa Skaar eller være bundet i Neger, men blev torfsken samme Dag, som den blev affkaaret: derimod stod den 7 Dage længere paa Roden, end den anden Hvede, som blev ordentlig meiet og behandlet paa almindelig Maade. Om den, hvormed Forsøget skeete, senere er svundet ind i Kjernerne meer, end sædvanligt, veed jeg ikke, da jeg forsømte at iagttage det. Hele Marken gav overhovedet 9 Edr. Hvede pr. Ede. Land. Resultatet af mit Forsøg var altsaa at 3 Fold tabes ved den almindelige Høstemaade, hvilket ogsaa synes rimeligt. *)

*) Ved denne Leilighed meddeles efterfølgende Udgi-
veren tilhændekomne Anmeldelse om en Jagt-
gælse, som tilfældigviis er gjort i en anden Egn

I Forhaabning, at Det Kongelige Landhuus-
holdningsſelskab ikke uden Interesse modtager
foreſtaaende Indmelderſer, undertegner jeg mig
høiagtelsfuld og underdanigſt R.

Wibye Præſtegaard pr. Kjerteminde
den 23de Juli 1826.

af Fyen: "Iblandt Lucernen, ſom var ſaaet i
Foraaret 1822, var opkommen nogle Blokke Sanct-
hansrug, hvoriblandt mange i 1823 bare 50 til
80 Ar og derover. Enkelte Ar havde omtrent 100
Korn. Et fandtes 7 $\frac{1}{2}$ Tommer langt og havde
28 Sæt à 4 Korn, vilde alſaa, naar aldeles
intet Spring havde været deri, have indeholdt
112 Korn. Nogle luxurierende Ar havde 6 Ra-
der Korn, dog vare de ikke alle fulde. Paa een
Blok, ſom havde omtrent 100 Ar, var 6 $\frac{1}{2}$ Fod
Kjerner.

Antages kun 20 Ar paa hver Blok, og ikkun
60 Korn i hvert Ar — ſaa ringe var neppe no-
gen af diſe Rugblokke — ſaa blev Grøden 1200
Fod.

Naar hver Kjerne ved Udsæden lægges enkelt,
4 Tommer fra hinanden, i overmaade frugtbar
og velbehandlet Jord, maatte alſaa uden Over-
drivelse kunne ventes 1200 Fod. Paa 1 □ Al.
= 576" vilde ſaaledes komme 36 Korn i Udsæd,
og da der gaar omtrent 140 Korn paa 1 Qvin-
tin, ſaa vilde hvert Qvintin Udsæd optage 3 $\frac{1}{2}$ Al.,
og producere 9 Pb. 12 Fod, alſaa 14000 □ Al.
give 2109 $\frac{1}{2}$ Lpd. = 175 Tdr. 9 $\frac{1}{2}$ Lpd., Tønden
beregnet til 12 Lpd.

Endſkiøndt ſaadan Frugtbarhed ikke kan ventes
med Rimelighed paa ſaa ſtort et Areal ſom 1 Td.
Land, hvis Behandling og nøiagtige Befaaening
blev for vidtløftig, ſaa vilde den dog ikke være
ufandſynlig paa et lidet Areal, ſ. Ex. $\frac{1}{2}$ Td.
Land, ſom en Huusmand med Kone og 2 Børn
vel kunde overkomme at behandle nøiagtigt, og
de vilde da kunne paa denne liden Plet able over
10 Tdr. Rug, alſaa mere end en ſaadan Fa-
milie behøver."